

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความสนใจความนิยมเรียนภาษาไทยของชาวจีนมีมากขึ้น จากการศึกษาสำรวจข้อมูลเอกสารพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ชาวจีนสนใจเรียนภาษาไทยมีหลายสาเหตุ สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ประเทศไทยกับประเทศจีนมีความสัมพันธ์อันดีมาตั้งแต่โบราณ มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน ทำให้การติดต่อสัมพันธ์เป็นไปอย่างราบรื่นเรื่อยมา จูเจินหมิง (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยและประเทศจีน เป็นบ้านใกล้เรือนเคียงกัน ประชาชนของทั้งสองประเทศมีประวัติศาสตร์การติดต่อสัมพันธ์และการไปมาหาสู่กันมาเป็นระยะเวลานานกว่า 1,000 ปี โดยในปี ค.ศ. 1975 รัฐบาลของไทยและจีน ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตขึ้น ทำให้มิตรภาพระหว่างไทย-จีน ที่มีมาช้านานนั้น ได้ฟื้นฟูขึ้น สอดคล้องกับความปรารถนาอันดีที่ประชาชนทั้งสองประเทศมีต่อกัน เนื่องจากระบบการเมือง สังคม และเศรษฐกิจไทย-จีนต่างกัน และประเทศไทยก็ยังมีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียอาคเนย์มากประเทศหนึ่ง การสถาปนาทางการทูตไทย-จีน ไม่เพียงแต่มีความหมายสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงต่อสันติภาพและการพัฒนาของภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

ประเทศไทยเป็นประเทศเปิดและมีความเจริญทางเศรษฐกิจค่อนข้างก้าวหน้ามากกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ จึงเป็นประเทศสำคัญในภูมิภาคนี้ ในสายตาของชาวจีน ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพมากในด้านการค้าขาย การลงทุน การท่องเที่ยวกับประเทศจีน ฉะนั้น รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน จึงให้ความสำคัญกับประเทศไทยเป็นอย่างมาก จูเจินหมิง ได้กล่าวไว้ว่า รัฐบาลไทย-จีน ได้ลงนามแถลงการณ์ร่วมกัน ว่าด้วยแผนความร่วมมือในศตวรรษที่ 21 ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและราชอาณาจักรไทย ค.ศ. 1999 และแถลงการณ์ร่วมระหว่างไทย-จีน ในปี ค.ศ. 2001 ประเทศไทยและประเทศจีน เห็นชอบในการยกระดับขึ้นเป็น “ความร่วมมือแบบยุทธศาสตร์”

ประเทศไทยจึงเป็นประเทศหนึ่งที่กำลังเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือที่ใกล้ชิดมากที่สุดกับประเทศจีน สำหรับประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์นั้น ผู้นำประเทศจีนได้ให้ทรรศนะหลายครั้งว่า ความสัมพันธ์ไทย-จีนเป็นแบบอย่างที่ดีในการร่วมมือและเอื้ออำนวยผลประโยชน์ซึ่งกันและกันกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีระบบสังคมการเมืองที่ต่างกัน

ดูจากสภาพทางภูมิศาสตร์แล้ว จะเห็นว่าประเทศไทยใกล้เคียงกับประเทศจีนมาก ไปมาหาสู่กันง่าย ทั้งนี้มีปัจจัยสนับสนุนคือ ประเทศจีนมีเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศไทย 3 เส้นทาง ได้แก่ ทางอากาศ ทางน้ำ และทางบก การคมนาคมทางน้ำ คือ สายแม่น้ำโขง-ล้านช้าง ที่เชื่อมต่อกันสำหรับการคมนาคมทางบก ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก คือ เส้นทางซูเปอร์ไฮเวย์คุนหมิง-กรุงเทพฯ ซึ่งเปิดให้บริการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 แล้ว ยาง กวาง เฉิน (2550) ได้กล่าวว่า มณฑลยูนนานที่ตั้งอยู่ภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ทั้งหมดมี 8 จังหวัด 26 อำเภอ มณฑลยูนนานมีชายแดนยาวถึง 4,060 กิโลเมตร มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเวียดนาม ลาว และพม่า ทั้ง 3 ประเทศ สามารถติดต่อไปมาหาสู่กันผ่านทางแม่น้ำโขง-ล้านช้าง ที่เชื่อมโยงกับพม่า ลาว ไทย กัมพูชา เวียดนาม เข้าด้วยกัน และสามารถเชื่อมต่อไปถึงมาเลเซียและสิงคโปร์ได้ ยาง กวาง เฉิน ได้กล่าวอีกว่า เนื่องจากการสร้างสรรค์เขตเศรษฐกิจการค้าเสรีจีน-อาเซียน ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว ในส่วนที่เป็นอุปสรรคของเส้นทางคมนาคมต่อการพัฒนาการค้าระหว่างสองฝ่ายนั้นได้ปรับปรุงให้ดีขึ้นแล้ว ภายใต้การผลักดันของความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง-ล้านช้าง ที่ระเบียบเศรษฐกิจเหนือใต้ ที่เชื่อมโยงมณฑลยูนนานของประเทศจีนกับกรุงเทพฯ ของไทย ได้เกิดเป็นรูปธรรมแล้ว

เส้นทางหลักการขนส่งทางบก จากคุนหมิงถึงกรุงเทพฯ มี 3 สาย คือ เส้นทางคุนหมิง-ลาว-กรุงเทพฯ เส้นทางคุนหมิง-พม่า- กรุงเทพฯ และเส้นทางคุนหมิง-กรุงเทพฯ โดยข้ามแม่น้ำโขง- ล้านช้าง ดังรายละเอียดดังนี้

เส้นทางคุนหมิง-ลาว-กรุงเทพฯ ออกจากคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองเอกมณฑลยูนนานผ่านลาวไปถึงกรุงเทพฯ เส้นทางยาวถึง 180 กิโลเมตร การก่อสร้างเส้นทางภายในประเทศจีน 688 กิโลเมตร ในประเทศลาว 229 กิโลเมตร ในประเทศไทย 890 กิโลเมตร

เส้นทางคุนหมิง-พม่า-กรุงเทพฯ ออกจากคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองเอกมณฑลยูนนานผ่านเชียงรุ่ง ออกชายแดนเมือง Da Luo ผ่านพม่า และเข้าสู่ประเทศไทยได้ ระยะทางยาว 1819 กิโลเมตร เส้นทางในประเทศจีนมีระยะทางยาว 672 กิโลเมตร ในประเทศพม่า ระยะทางยาว 262 กิโลเมตร

เส้นทางคุนหมิง-กรุงเทพฯ โดยผ่านแม่น้ำโขง-ล้านช้าง เส้นทางนี้เป็นเส้นทางทั้งทางน้ำและทางบกด้วย โดยออกจากคุนหมิงซึ่งเป็นเมืองเอกมณฑลยูนนานไปถึงเชียงรุ่ง และผ่านการขนส่งทางน้ำ ซึ่งเป็นแม่น้ำล้านช้าง-โขง สามารถไปถึงท่าเรือประเทศไทยได้ จากเมืองเชียงแสนสามารถเดินทางบกเข้าสู่กรุงเทพฯ ได้

สรุปได้ว่า จากเมืองคุนหมิง ซึ่งเป็นเมืองเอกมณฑลยูนนานนั้น สามารถเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยได้ง่ายและหลายเส้นทางด้วยกัน ดังนั้นรัฐบาลมณฑลยูนนานจึงได้ให้ความสำคัญ

อย่างมากในการพัฒนาและใช้เส้นทางจากมณฑลยูนนานไปสู่ประเทศไทยและขยายไปถึงกลุ่มประเทศอาเซียน

กรมการศึกษามณฑลยูนนานให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นอย่างมาก มีนโยบายว่าสถาบันอุดมศึกษาในมณฑลยูนนานทุกแห่งต้องเปิดวิชาที่เกี่ยวกับเอเชียอาคเนย์ศึกษา อย่างใดอย่างหนึ่ง และยังกำหนดให้ภาษาของประเทศในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ มีสิทธิและบทบาท เทียบเท่ากับภาษาอังกฤษ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาในมณฑลยูนนาน 14 แห่ง เปิดการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย หลักสูตรที่เกี่ยวกับภาษานั้นมีหลากหลาย เช่น หลักสูตรภาษาไทยเชิงประยุกต์ หลักสูตรภาษาไทยและภาษาอังกฤษสองภาษา หลักสูตรภาษาไทยและกรรทองเที่ยว ทั้ง 3 หลักสูตร ดังกล่าวนี้ ได้เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นอกจากนี้ยังมี มหาวิทยาลัย 10 แห่ง ที่เปิดสอนวิชาเอกภาษาไทย หลักสูตรธุรกิจและภาษาไทยขึ้น ปัจจุบันนี้ กรมการศึกษามณฑลยูนนาน และสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งในมณฑลยูนนาน ให้ความสนใจและ ให้ความสำคัญในเรื่องความร่วมมือทางการศึกษากับมหาวิทยาลัยของประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย อาคเนย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ซึ่งรัฐบาลมณฑลยูนนาน เห็นว่ามีความน่าเชื่อถือ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย ก็ได้ให้การยอมรับและรับรอง วิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยด้วยแล้ว สถาบันอุดมศึกษาของจีนและไทยได้ดำเนินการ ด้านความร่วมมือทางวิชาการหลายอย่าง เพื่อจัดหลักสูตรที่น่าสนใจ เช่น หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรระยะยาว หลักสูตรความร่วมมือ โดยจัดระบบการเรียนการสอนร่วมกัน ทั้งแบบ “3+1” “1+3” “2+2” เป็นต้น จึงทำให้นักศึกษาชาวจีนหลังไหลเข้ามาศึกษาที่ประเทศไทยมากขึ้นทุกปี

จากการที่สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนภาษาไทยของมณฑลยูนนานพยายาม แสวงหาความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยประเทศไทย เพื่อจัดระบบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันด้วยนั้น ส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย มีประสิทธิภาพมากขึ้น หากนักศึกษาจีนที่เริ่มเรียนภาษาไทยตั้งแต่เริ่มต้น แม้ว่าใช้เวลาเรียนใน ประเทศจีนเป็นเวลานาน 3 ถึง 4 ปี โดยไม่มีโอกาสมาเรียนที่ประเทศไทยเลยนั้น จะคาดหวังว่า นักศึกษากลุ่มนี้ สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้อย่างคล่องแคล่วคงเป็นไปได้ยาก จึงจำเป็น จะต้องมีช่วงเวลาหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลาระยะสั้นหรือระยะยาวก็ได้ มาเรียนที่มหาวิทยาลัยใน ประเทศไทย จึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา นักศึกษาจึงจะสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยแบบนี้ เป็นที่ยอมรับของ วงการศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนทุกแห่ง โดยต่างมี โครงการส่งนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยนั้น มาเรียนที่ประเทศไทย 1 ภาคเรียนหรือ 2 ภาคเรียน เป็นอย่างน้อย

มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนานในประเทศจีน มีโครงการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จัดระบบการเรียนการสอนภาษาไทย ที่เป็นระบบ “3+1” “2+2” หรือ “1+3” ระบบ “3+1” คือ นักศึกษาจีนภาคปกติ วิชาเอกภาษาไทย มาเรียนที่ประเทศไทย 1 ปี นักศึกษารับปริญญาบัตรของจีน ระบบ “2+2” คือ นักศึกษาจีน ภาคพิเศษ 2 ปีแรก เรียนวิชาพื้นฐานก่อนที่ประเทศจีน 2 ปี หลังมาเรียนที่ประเทศไทย นักศึกษา รับปริญญาบัตรของไทย ระบบ “1+3” คือ นักศึกษาจีนภาคพิเศษ 1 ปีแรก เรียนวิชาพื้นฐานที่ ประเทศจีน 3 ปีหลัง มาเรียนที่ประเทศไทย นักศึกษารับปริญญาบัตรของไทย นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยครุศาสตร์ยูนนานร่วมมือกับมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จัดระบบ การเรียนการสอนแบบ “1+3” นักศึกษารับปริญญาบัตรของไทย มหาวิทยาลัยครุศาสตร์ยวีชี (Yuxi Normal University) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จัดระบบการเรียนการสอน แบบ “2+2” นักศึกษารับปริญญาบัตรทั้งไทยและจีน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิบสองปันนาร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยฟอฮั๋วเตี้ยน วิทยาลัยอินเตอร์เทค ลำปาง จัดระบบการเรียนการสอนแบบ “1+3” นักศึกษารับปริญญาบัตรของไทย

ความร่วมมือที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ได้ร่วมมือดำเนินการติดต่อกันมาหลายปีแล้ว ซึ่งประสบ ความสำเร็จอย่างมาก

นักศึกษาชาวจีนในเขตภาคใต้ของจีน โดยเฉพาะนักศึกษาและผู้ปกครองในเขตมณฑล ยูนนาน และมณฑลกว่างซี เชื่อกันว่าถ้าเรียนภาษาไทยจะหางานทำได้ง่าย แต่การเรียนภาษาไทย เป็นเรื่องยากสำหรับคนจีน ถึงแม้ว่าภาษาไทยกับภาษาจีนอยู่ในตระกูลภาษาตระกูลใหญ่ จีน-ทิเบต ด้วยกัน (เรื่องเดช ปิ่นเชื้อนขัตติย์, 2541, หน้า 7) แต่จัดอยู่ในตระกูลภาษาย่อยต่างกัน คือ ภาษาไทย อยู่ในภาษาตระกูลไท (Tai Family) ภาษาจีนจัดอยู่ในภาษาตระกูล จีน โน - ทิเบต (Sino-Tibetan) การเรียนภาษาไทย โดยเฉพาะการออกเสียง จึงมักเป็นปัญหาสำหรับคนจีน เช่น การออกเสียง พยัญชนะต้น ค่อไปนี้

ป [p]	บ [b]
ป้า [pa: ⁵¹]	บ้า [ba: ⁵¹]
ด [t]	ด [d]
เตา [tau ²¹]	เตา [dau ²¹]
ร [r]	ล [l]
ราก [ra:k ⁵]	ลาก [la:k ⁵]
ถ [l]	น [n]

ลป [lop ⁴⁵]	นป [nop ⁴⁵]
ง [ŋ]	อ [ʔ]
งู [ŋuː˥]	อู [ʔuː˥]
งาน [ŋaːn˥]	อาน [ʔaːn˥]

เสียงสระภาษาไทยมีเสียงสระสั้นสระยาว แต่ภาษาจีนไม่มี ดังนั้น นักศึกษาจีนจึงไม่สามารถแยกเสียงสระสั้นสระยาวในภาษาไทยได้ ที่เป็นปัญหอันใหญ่หลวงของการเรียนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนก็คือ เสียงสระบางเสียงในภาษาไทยที่ไม่มีในภาษาจีน ซึ่งทำให้นักศึกษาจีนออกเสียงเหมือนกัน ทั้ง ๆ ที่ในภาษาไทยเป็นที่หน่วยเสียงสระต่างกัน ดังเช่นเสียงสระต่อไปนี้

อีอ [eː]	เออ [əː]
ดื้ม [dɯːm˥]	เดื้ม [dɤːm˥]
เอ [eː]	เอ [ɛː]
เตก [teːk˥]	แตก [tɛːk˥]
โอ [oː]	ออ [ɔː]
โขง [khoːŋ˥]	ของ [khɔːŋ˥]

ตัวสะกดภาษาจีนที่ไม่มีหน่วยเสียงตัวสะกด ดังนี้

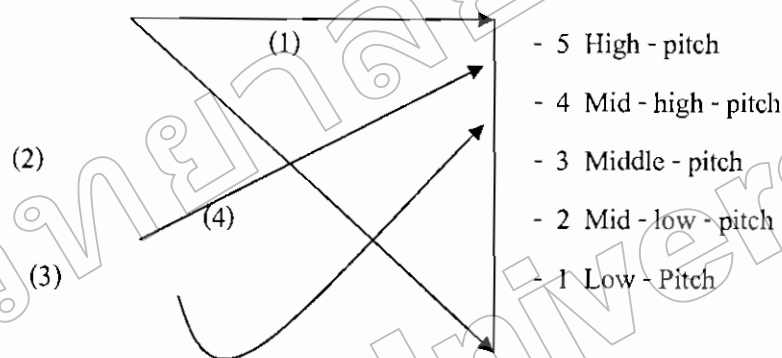
แม่มก [-m] แม่มกบ [-p] แม่มกค [-ɲ] แม่มกก [-k]

นักศึกษาจีนที่พูดภาษาท้องถิ่นที่มาจากภาคใต้ของจีน โดยเฉพาะในมณฑลยูนนานจะไม่สามารถแยกหน่วยเสียงตัวสะกดแม่มก [-n] กับ แม่มกง [-ŋ] ได้ จึงทำให้คำศัพท์ที่มีตัวสะกด [-m] [-n] [-ŋ] และ [-p] [-ɲ] [-k] นั้น ออกเสียงไม่ชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รื้อน [rɯːn ⁴⁵]	รื่อง [rɔːŋ ⁴⁵]		
จาน [caːn˥]	จาม [caːm˥]		
เดิน [dɯːn˥]	เดื้ม [dɤːm˥]		
กัก [kak˥]	กัต [kat˥]	กั๊ป [kap˥]	
สู [suː˥]	สูบ [suːp˥]		
จะ [ca˥]	จัก [cak˥]	จัต [cat˥]	จั๊ป [cap˥]
นะ ⁴⁵ [na ⁴⁵]	นั๊ก ⁴⁵ [nak ⁴⁵]	นัด ⁴⁵ [nat ⁴⁵]	นั๊ป ⁴⁵ [nap ⁴⁵]
ละ ⁴⁵ [la ⁴⁵]	ลัก ⁴⁵ [lak ⁴⁵]	ลัต ⁴⁵ [lat ⁴⁵]	ลั๊ป ⁴⁵ [lap ⁴⁵]

สำหรับเสียงวรรณยุกต์นั้น นักศึกษาจีนจะเข้าใจง่าย เพราะภาษาจีนก็มีเสียงวรรณยุกต์เหมือนกัน แต่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนมาตรฐานมี 4 หน่วย และภาษาไทยมี 5 หน่วย

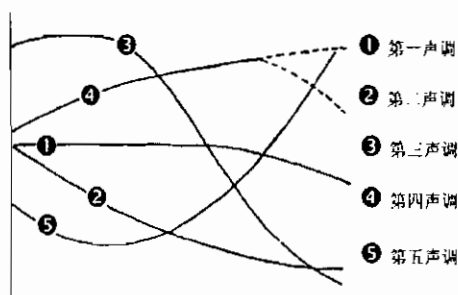
ระดับสูงต่ำของเสียงในภาษาจีนนั้น วิธีการที่จะทำให้ นักวิชาการและนักศึกษาจีนสามารถเข้าใจง่าย และเห็นได้ชัดเจนก็คือ การใช้ตัวเลขซึ่งกำหนดให้แสดงระดับความสูงต่ำ หรือการเปลี่ยนแปลงของ ความสูงต่ำของเสียง เช่น 52 251 33 โดยกำหนดให้ 1 แทนเสียงระดับต่ำสุด 5 แทนเสียงระดับ สูงสุด ดังนั้น 52 จึงหมายถึง เสียงเปลี่ยนระดับจากสูงสุดลงมาก่อนต่ำ 251 หมายถึง เสียงเปลี่ยน ระดับ จากระดับก่อนต่ำไปสูง แล้วเปลี่ยนลงมาก่อนต่ำสุดอีกทีหนึ่ง 33 หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ที่คงอยู่ ระดับกลางไม่เปลี่ยนระดับเป็นต้น นักวิทยาศาสตร์ชาวจีนจึงใช้แผนภูมิมาแสดงหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาจีน ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงการแปรเปลี่ยนความสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ภาษาจีน (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2541, หน้า 9)

เสียงวรรณยุกต์	ระดับเสียง	ตัวอย่าง
เสียงหนึ่ง	สูงระดับ 55	妈 แม่
เสียงสอง	สูง - ขึ้น 35	麻 ปอ, ฝ่าย
เสียงสาม	ต่ำ - ตก - ขึ้น 214	马 มา
เสียงสี่	สูง - ตก 51	骂 คำ

นักวิชาการชาวจีนก็นิยมใช้ตัวเลขแสดงระดับสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงการแปรเปลี่ยนความสูงต่ำของเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย (Pan Dedin, 2004, หน้า 13)

เครื่องหมาย	ระดับเสียง	ตัวอย่าง
เสียงสามัญ	กลางระดับ 32	กา
เสียงเอก	ต่ำระดับ 21	จำ
เสียงโท	สูง-ต่ำ 51	จ้า
เสียงตรี	สูงระดับ 45	ก้า
เสียงจัตวา	ต่ำ - สูง 215	ขา

หากเปรียบเทียบกันจริงๆ แล้ว หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกับภาษาจีนไม่ต่างกันมาก บางหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทย-จีนนั้นคล้ายกัน ช่วยให้นักศึกษาจีนออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยได้ถูกต้องและเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยเป็นอาจารย์สอนภาษาไทยผู้หนึ่งในประเทศจีนที่มีประสบการณ์สอนภาษาไทยให้กับนักศึกษาจีนมา 16 ปี ได้สังเกตเห็นว่า นักศึกษาจีนออกเสียงวรรณยุกต์ตรีของภาษาไทยไม่ค่อยได้ และไม่สามารถแยกเสียงสามัญกับเสียงตรีได้ เท่าที่ผ่านมาการสอนการออกเสียงภาษาไทยมักทำการสอนโดยใช้วิธีการให้ออกเสียงเลียนแบบอาจารย์ ซึ่งวิธีนี้เหมาะสำหรับเด็กที่กำลังเริ่มหัดพูดภาษาในลักษณะเลียนแบบพ่อแม่ญาติพี่น้อง แต่ก็ไม่เหมาะสำหรับการใช้ในการสอนผู้ใหญ่อย่างนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ปัญหาการออกเสียงไม่ถูกต้องนี้อาจแก้ไขได้โดยการใช้สัทอักษร (Phonetic Alphabet) มาช่วยในการถ่ายเสียงให้เห็นได้ชัดเจนขึ้น และใช้การปฏิสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนการสอนภาษาที่สอง ที่ปัจจุบันนี้เน้นแนวปฏิสัมพันธ์ (Interaction) เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียน (Communicative Competence) เป็นสำคัญ (สรียา ทับทัน, 2549, หน้า 87) การปฏิสัมพันธ์ มีด้วยกัน 3 รูปแบบ ได้แก่

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา (Learner - Content Interaction) ผู้สอนต้องสร้างหลักสูตรและเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนเข้าใจได้

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน (Learner - Instructor Interaction) ผู้สอนต้องสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และให้ความเอาใจใส่กับผู้เรียนแต่ละคน

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน (Learner - Learner Interaction) ผู้สอนต้องวางแผนล่วงหน้าว่าจะใช้กิจกรรมหรือกลยุทธ์การเรียนการสอนใดที่ทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันได้เรียนรู้ภาษาไปพร้อม ๆ กัน

ดังนั้นการจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในการสอนการออกเสียงภาษาไทยควรเน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน เป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนการสอน สามารถพูดคุย และซักถาม ทำให้ความไม่เข้าใจต่อกันในเนื้อหาสาระหรือเรื่องราวที่เรียนกันหมดไป ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ เดอ เกริกค์ (De Cleercq, 1996 อ้างถึงใน กิตติพงษ์ พุ่มพวง, 2541) พบว่า การเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนเพียงเล็กน้อย เพียงพอต่อการเกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ การเรียนการสอนที่เน้นการปฏิสัมพันธ์เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่ง การจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อความรู้ ประสบการณ์ การหยั่งรู้ และความคิดเห็นของผู้สอนและเพื่อน ๆ ผู้เรียนจะได้จัดระบบความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และพัฒนาทักษะทางสังคมอีกด้วย (วัฒนาพร ระเบียบทุกซ์, 2541) และกิจกรรมการเรียนรู้ใดหากสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความสนใจของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ทำทลายความคิดสติปัญญาของผู้เรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดได้อย่างเต็มที่ และช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างกว้างขวางและกิจกรรมนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี หากกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนโดยตรงก็ยิ่งช่วยให้การเรียนรู้นั้นมีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (ทิสนา แจมมณี, 2542) และ เพียเจท์ (Piaget, 1974) ยังเห็นว่าในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนต้องให้การสื่อสารกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้มากที่สุด

จากความสำคัญของการใช้ศัพท์อักษร และการสอนภาษาที่สองโดยเน้นแนวปฏิสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทยโดยใช้ศัพท์อักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาจีน เพื่อแก้ปัญหาการสอนการออกเสียงภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาจีน
2. เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาจีน
3. เพื่อรับรองรูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาจีน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาจีน
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน
3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทย โดยใช้สัทอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับนักศึกษาจีน เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการสอนการออกเสียงภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน
2. ประชากร นักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยชนชาตินานานที่เรียนภาษาไทย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2112014 ภาษาไทยเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552
กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจีนมหาวิทยาลัยชนชาตินานานที่เรียนภาษาไทย ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 2112014 ภาษาไทยเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนักศึกษากลุ่มที่ผู้วิจัยเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอน จำนวน 35 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการสอน หมายถึง ลำดับขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบแผนการดำเนินการสอน ที่เป็นระบบ สอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีที่รูปแบบนั้นยึดถือ อันจะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนที่กำหนดไว้

2. สัทอักษร หมายถึง ตัวอักษรซึ่งมีค่าเฉพาะในทางการออกเสียง ตัวอักษรนี้ถูกกำหนดให้แสดงลักษณะของการออกเสียงมากกว่าจะแสดงที่ปรากฏในภาษาใดภาษาหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวอักษรโรมันเป็นส่วนใหญ่ มีอักษรกรีก และเครื่องหมายอื่นประกอบบ้าง เพื่อให้มีตัวอักษรเพียงพอที่จะจดบันทึกเสียงพูดของมนุษย์ได้ทั่วโลก

3. หน่วยเสียง หมายถึง เสียงที่มีความสำคัญ มีหน้าที่ทำให้ความหมายแตกต่างกันได้ นับเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดของภาษา (กาญจนา นาคสกุล, 2541, หน้า 36)

4. คู่เทียบเสียง หมายถึง คำ 2 คำที่นำมาเทียบกัน เพื่อให้เห็นว่าเสียงที่แตกต่างกัน

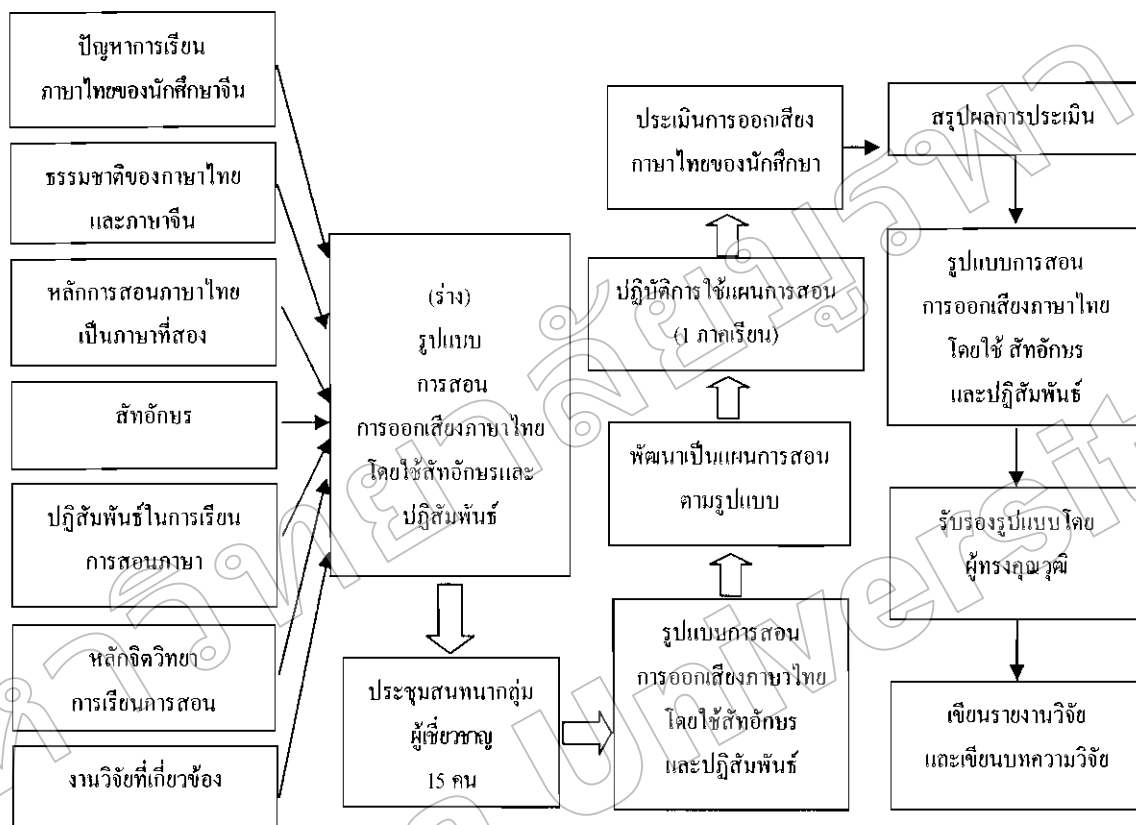
5. เกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 หมายถึง ค่าระดับที่แสดงประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

E_1 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

E_2 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งหมด ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนระดับอุดมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี และผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านภาษาไทย มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ไม่น้อยกว่า 5 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย